

бливості, характерні для засвоєння української мови, як другої. Зважаючи на це, методика будується на основі врахування знань, умінь і навичок, здобутих ВПО під час вивчення першої мови, і залежно від цього викладач обирає методи і прийоми, спрямовані на активізацію чи корекцію мовленнєвих умінь та навичок, або на засвоєння нових знань та формування відповідних умінь. Усе це вносить певну специфіку в методику навчання ВПО українській мові.

Визначаючи методи й прийоми, слід брати до уваги також чинник мовного оточення: українську літературну мову ВПО можуть чути по радіо й телебаченню, на вулиці, роботі тощо, але не слід випускати того факту, що у побутовій сфері ВПО можуть почути вживання української мови з домішкою певних місцевих діалектизмів, про значення яких вони можуть навіть і не здогадуватися, тому постає потреба для ВПО ознайомитися з місцевою «гварою» для підвищення рівня комунікативної здатності у такому мовному середовищі.

Близькосторідність української та російської мов, наявність мовного середовища спричинює рецептивне володіння мовою. І в цьому докорінна відмінність процесу засвоєння української мови від іноземної.

Як уже зазначалося, методика має брати до уваги й основні цілі навчання. На сучасному етапі вони полягають у формуванні мовленнєвої (комунікативної), мовної й соціокультурної компетенції ВПО, тому вона має рекомендувати такі методи і прийоми, завдяки яким можна було б досягти поставленої мети.

У методиці навчання української мови (як другої) потрібно враховувати чинник співвідношення систем двох мов – рідної та української. Ця проблема – одна з основних у методиці навчання української мови (як другої). Вона охоплює низку інших, зокрема раціональної побудови курсу української мови для ВПО з різних регіонів, врахування спільного і відмінного у змісті навчального матеріалу першої й української мов, проблеми транспозиції й інтерференції, пов'язані з психологічними й психолінгвістичними особливостями засвоєння української мови (як другої) [8, с.107].

Треба зважати й на той факт, що більшість ВПО не володіє усним українським мовленням, тоді як на початковому етапі навчання рідної мови вони на достатньому практичному рівні володіють ним. Очевидно, саме цим пояснюється, що основна увага на заняттях рідної мови приділяється писемному мовленню і навчальний процес у школі розпочинається з опанування грамоти, а засвоєння української мови (як другої) – з формування вмінь усного мовлення.

Так, урахування знань та вмінь з першої мови, наприклад з читання і письма, у процесі навчання української мови (як другої) спонукає до пошуків більш раціональних прийомів і способів навчання ВПО, які були б економічнішими щодо затрати часу.

Висновки. Отже, ефективність адаптаційного процесу залежить не тільки від мотиваційних факторів, які змушують ВПО якомога швидше адаптуватися до українськомовного середовища, а і від рівня розвитку педагогічної науки, досконалості методики викладання української мови (як другої та як іноземної), а також від умінь викладача орієнтуватися в методах і прийомах навчання і добирати з багатьох найефективніші з урахуванням вікових особливостей ВПО, їхньої професійно-мовленнєвої компетенції, рівня соціокультурної інтеграції тощо.

Оскільки методика викладання української мови для ВПО є складовою довготривалого і складного процесу соціокультурної та соціально-психологічної адаптації переселенців в українськомовному середовищі, винайдення нових методів та форм викладання української мови (як іноземної та як другої) для внутрішньо переміщених осіб становить **перспективу** подальших наукових розвідок.

Література:

1. Bochner S. The social psychology of cross-cultural relations / S. Bochner // Cultures in contact. – Oxford, 1982. – P. 5–44.
2. Schwartz T. Anthropology and Psychology / T. Schwartz // New direction in Psychological Anthropology. – Cambridge : Cambridge University Press, 1994. – P. 324–325.
3. Міхеєва О. Сучасні українські внутрішньо переміщені особи: основні причини, стратегії переселення та проблеми адаптації / О. Міхеєва, В. Середа // Стратегії трансформації і превенції прикордонних конфліктів в Україні : Збірка аналітичних матеріалів. – Львів : Галицька видавнича спілка, 2015. – С. 9–49.
4. Мнацаканян И. А. Адаптация учащихся в новых социокультурных условиях: Дисс... канд. психол. наук / И. А. Мнацаканян. – Ярославль, 2004. – 242 с.
5. Солдатова Г. У. Нарушения этнической идентификации у русских мигрантов / Г. У. Солдатова, Л. А. Шайгерова, Е. И. Шлягина // Социол. журн. – 1995. – № 3. – С. 144–150.
6. Стефаненко Т. Г. Социальная психология этнической идентичности : Дисс... д-ра психол. наук / Т. Г. Стефаненко. – М., 1999. – 186 с.
7. Татарко А. Н. Взаимосвязь этнической идентичности и психологических стратегий межкультурного взаимодействия: Автореф. дис... канд. психол. наук / А. Н. Татарко. – М., 2004. – 36 с.
8. Хорошковська О. Н. Методика навчання української мови у школах з російською мовою викладання / О. Н. Хорошковська. – К. : Промінь, 2006. – 256 с.
9. Загакайло О. Переселенці на Львівщині: хочемо жити [Електронний ресурс] / Режим доступу : http://gazeta.dt.ua/socium/pereselenci-na-lvivschini-hochemo-zhiti-_html (Дата звернення: 14.10.2016).
10. Попередній аналіз та оцінка потреб ВПО. УВВКБ ООН [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://unhcr.org.ua/en/2011-08-26-06-58-56/news-archive/2-uncategorised/1293-vnutrishno-peremishcheni-osobi> (Дата звернення: 14.10.2016).

УДК 81-26

М. М. Мельник, Х. І. Бовкіт,

Львівський державний університет фізичної культури, м. Львів

МОВНЕ ВИРАЖЕННЯ ПОРТРЕТНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ГОЛОВНОЇ ГЕРОЇНИ РОМАНУ ТОМАСА МАННА «БУДДЕНБРОКИ»

У статті розглянуто проблему використання прикметників в описі портретної характеристики жіночого образу в романі Томаса Манна «Будденброки». Підкреслено виняткову значущість детального опису зовнішності головної героїні, її жестів, поз та одягу в зображенні соціально-історичного часу. Зазначено, що прикметники у романі вказують на зовнішність особи, підкреслюють її соціальний статус. З'ясовано, що у виборі прикметників, у високій частоті вживання та в їх стилізованих функціях відображені основні закономірності і тенденції індивідуального стилю автора, що свідчить про гармонійність, цілісність його стилістичної системи.

Ключові слова: Томас Манн, портрет, прикметники, соціальний статус, індивідуальний стиль.

ЯЗЫКОВОЕ ВЫРАЖЕНИЕ ПОРТРЕТНОЙ ХАРАКТЕРИСТИКИ ГЛАВНОЙ ГЕРОИНИ РОМАНА ТОМАСА МАННА «БУДДЕНБРОКИ»

В статье рассматриваются прилагательные как средство создания языка художественного текста, особенности и частотность их стилизового функционирования в романе Т. Манна «Будденброки»

Ключевые слова: прилагательное, индивидуальный стиль, портрет.

LINGUISTIC EXPRESSION PORTRAIT CHARACTERISTICS THE MAIN CHARACTER OF THE NOVEL OF THOMAS MANN «BUDDENBROOKS»

The article deals with the adjectives as means of the language formation and peculiarities of their function in the novel by Thomas Mann «Buddenbrooks». It emphasizes the crucial importance of a detailed description of the heroine's appearance, her gestures, postures and clothing in the image of social and historical time. It is noted that the novel adjectives indicate the appearance of the person and her social status. It is noted that he choice of adjectives, their frequency and style reflect the main patterns and trends of individual style of the author, which proves the harmony and integrity of his style.

Key words: Thomas Mann, portrait, adjectives, social standing, idiosyncrasy.

Постановка наукової проблеми та її значення. Актуальність теми зумовлена потребою комплексного вивчення прикметника як засобу лінгвістичного творення художнього тексту, а відтак, особливостей передачі зовнішнього портрета героїв, їх емоційно-психологічних та фізіологічних станів, що є важливими елементами інтерпретації текстів німецької художньої літератури, які є невід'ємною частиною навчального процесу у середніх та вищих навчальних закладах.

Об'єкт дослідження – прикметники німецької мови в художній літературі.

Предметом дослідження є особливості функціонування прикметників у текстах німецької художньої прози.

Джерелом матеріалу дослідження є всесвітньо відомий роман Томаса Манна «Будденброки». Вибір саме цього твору для аналізу спричинений тим, що в сучасній німецькій літературній критиці відзначається тенденція до вивчення творчого доробку Томаса Манна в контексті актуальності й поживлення інтересу вчених і читачів до цього роману, який виданий тисячними тиражами в електронному варіанті [9, с. 43].

Мета дослідження: дослідити мовностилістичні засоби, зокрема прикметники, виявити особливості їхнього функціонування та частотність вживання їх в художньому тексті. Відповідно до мети роботи було виконано такі завдання: досліджено роль прикметників у створенні зовнішнього образу героїні, емоційного й експресивного ефекту у структурі художнього твору.

Аналіз джерел дослідження. Проблемою створення художнього образу у структурі літературного твору займаються багато лінгвістів та літературознавців. У роботах, присвячених дослідженню портретних характеристик, розглядаються питання формування та розвитку портретного опису (Б. Є. Галанов, Г. С. Сириця), виявлення лінгвістичних особливостей портрету (Є. О. Гончарова, В. М. Жирмунський, О. О. Мальцева), розроблення типології портретних описів (О. І. Белецький, О. М. Беспалов, Н. О. Родіонова, К. Л. Сизова). Сьогодні увага до проблем портретизації персонажа за особливостями його характеру, до встановлення місця та функцій портрету персонажа в художньому творі не послаблюється.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження.

У нашій роботі ми розглядаємо портрет як зображення зовнішності персонажа засобами художнього слова, а саме прикметниками. У художньому тексті портрет реалізує декілька завдань: здійснює функцію представлення й характеристики персонажа, слугує засобом вираження авторської модальності – відображає авторське ставлення до героя – та засобом реалізації ідейно-естетичного змісту твору. За допомогою прикметників Томас Манн описує жіночий образ головної героїні роману Тоні. З використанням епітетів виразно постає у свідомості читача уявлення про зовнішність людини, її характер, манеру спілкування.

Для аналізу портрета головної героїні ми використовуємо три типи портрета :

1. Зовнішній портрет – зображення зовнішності головної героїні.
2. Внутрішній портрет – внутрішній світ, риси характеру діючої особи.
3. Мовний портрет – індивідуалізована мова героїні.

Зовнішній портрет Тоні. На початку роману автор знайомить нас з маленькою головною героїнею. Це не випадково, що Томас Манн використовує безліч епітетів для опису зовнішності Тоні. Перед нами постає не лише образ головної героїні, але і її соціальний статус. Портретний опис Тоні в цей період характеризується такими прикметниками, як *klein, keck, graziös, frisch, munter, stark* і *vornehm*, які вказують на стан здоров'я героїні. Вони утворюють словосполучення з такими іменниками, як *Haar (starkes Haar), Oberlippe (hervorstehende Oberlippe), Gesicht (frisches Gesicht), Geschöpf (keckes Geschöpf), Gestalt (graziöse Gestalt), Augen (graublau, muntere Augen)*.

Дана таблиця показує частотність вживання прикметників в дитячому віці Тоні

Adjektive	Häufigkeit des Gebrauchs	Häufigkeit des Gebrauchs,%
klein	12	26,08
keck	7	15,21
graziös	4	8,69
stark	9	19,56
vornehm	14	30,43

Отже, ми бачимо, що прикметник *vornehm* в цей період є найпоширенішим.

Томас Манн використовує безліч прикметників для опису зовнішнього вигляду і одягу Тоні:

Und die kleine Antonie, achtjährig und zartgebaut, in einem Kleidchen aus ganz leichter changierender Seide, den hübschen Blondkopf ein wenig vom Gesichte des Großvaters abgewandt, blickte aus ihren graublauen Augen...[10, S.5]

Die kleine Antonie hatte sich in ihrer Schlittenfahrt durch den Großvater nicht stören lassen, sondern hatte nur schmollend die immer ein bißchen hervorstehende Oberlippe noch weiter über die untere geschoben.[10, S.9]

Ключовими прикметниками є *hervorstehende Oberlippe, graublauen Augen, starkes aschblondes Haar*. Детальний опис зовнішності в період юності характеризується використанням таких прикметників, як *groß, schlank, keck* і *zart*. Автор використовує також кольори *weiß, rot, grau, schneeweiß, dunkelrot, graublau, bindfadengrau*.

Таблиця показує частотність вживання прикметників в юному віці Тоні

Adjektive	Häufigkeit des Gebrauchs	Häufigkeit des Gebrauchs,%
groß	8	22,22
schlank	6	16,66
weiß	12	33,33
rot	10	27,77

Колір *weiß* зустрічається найчастіше. Білий колір означає світло, чистоту, свято і благородство. Цей колір вказує на соціальний стан героїні.

Tony nickte in träumerischem Halbschlaf unter ihrem großen, flachen Strohhut und ihrem mit cremefarbenen Spitzen besetzten Sonnenschirm, der bindfadengrau war, wie ihr schlicht gearbeitetes, schlankes Kleid, und den sie gegen das Rückverdeck gelehnt hatte. Ihre Füße in Schuhen mit Kreuzbändern und weißen Strümpfen hatte sie zierlich übereinandergestellt. [10, S. 116]

...die Füße in Kreuzbandschuhen und weißen Strümpfen übereinandergelegt, in ihrer weichen grauen Herbstjacke mit großen Knöpfen. [10, S. 143]

Ihr starkes aschblondes Haar, mit einer dunkelroten Sammelschleife geschmückt, war über der Stirn gelockt. [10, S. 201]

Ihre Hände, die weißen, ein wenig kurzen, aber feingegliederten Hände der Buddenbrooks... [10, S. 201]

Для опису зовнішньої краси Тоні в дорослому віці автор застосовує *hübsch, wohl, graziös, ernsthaft, elegant, vornehm, sicher, vortrefflich* і *majestätisch*, які вказують на впевненість і цілеспрямованість героїні.

Таблиця показує частотність вживання прикметників в дорослому віці Тоні

Adjektive	Häufigkeit des Gebrauchs	Häufigkeit des Gebrauchs, %
<i>hübsch</i>	10	35,71
<i>elegant</i>	6	21,42
<i>vornehm</i>	8	28,57
<i>keck</i>	4	14,28

Приметник *hübsch* переважає в цьому періоді.

Sie sah wohl, hübsch und ernsthaft aus und trug ein hellgraues, auf der Brust und an den Handgelenken mit Spitzen besetztes Kleid mit Glockenärmeln... [10, S. 214]

Внутрішній портрет. Для внутрішнього портрету Томас Манн використовує такі прикметники, як *stolz, vornehm, kindlich, glücklich, glücklich, frisch, bewusst, stolz, hübsch, eifrig, keck, ernst* і *stark*, які свідчать про сильний характер героїні.

Sie war ein ziemlich keckes Geschöpf, das mit seiner Ausgelassenheit seinen Eltern, im besonderen dem Konsul, manche Sorge bereitete, und obgleich sie ein intelligentes Köpfchen besaß... [10, S. 62]

Sie ging in der Stadt wie eine kleine Königin umher, die sich das gute Recht vorbehält, freundlich oder grausam zu sein, je nach Geschmack und Laune. [10, S. 64]

Dieses Wort «vornehm» saß erstaunlich fest in Tonys Köpfchen, und sie wandte es mit anerkennendem Nachdruck auf Gerda Arnoldsens an. [10, S. 87]

Для опису внутрішнього портрету автор використовує такі прикметники, як *heroisch, stolz, graziös, vornehm* і *ernst*, які свідчать про сильний характер, впевненість, гордість, благородство головної героїні. Найважливішим для Тоні були і залишаються інтереси і престиж її сім'ї.

Sie sah beinahe heroisch aus. Das Wort «Firma» hatte eingeschlagen. Höchstwahrscheinlich wirkte es entscheidender als selbst ihre Abneigung gegen Herrn Grünlich [10, S. 223].

Sogar in der Familie selbst galt es, den Kopf hochzuhalten [10, S. 243].

Frau Antonie Grünlich stand, stolz auf die Vorbereitungen, die sie getroffen, in der Haustür, und hinter ihr hielten sich, gleichfalls zum Empfange bereit. [10, S. 303]

Tony's Kopf war erfüllt von Plänen in betreff eines vornehmen Empfanges [10, S. 377].

Мовний портрет. Томас Манн демонструє мовний портрет, індивідуалізовану мову героїні.

«Ich bin Konsul Buddenbrooks Tochter, wenn du es vielleicht nicht weißt» [10, S. 64].

«Von Schilling zu heißen, Welch ein Glück! Die Eltern hatten das schönste alte Haus der Stadt, und die Großeltern waren vornehme Leute; aber sie hießen doch ganz einfach «Buddenbrook» und «Kröger»... [10, S. 86].

«Vornehm» і «Luxus» улюблені слова Тоні, які супроводжують її протягом усього життя.

«Ja... So bin ich einmal. Das ist klar. Ich habe es von Mama. Alle Krögers haben immer Hang zum Luxus gehabt» [10, S. 206].

«Vornehm!» sagte Frau Permaneder leise und befriedigt, indem sie in diese offene und helle Pracht hineinblickte, die ihr ganz einfach die Macht, den Glanz und Triumph der Buddenbrooks bedeutete [10, S. 437].

...ihre Bewegungen schienen zu sagen: Seht, dahin habe ich es noch einmal gebracht im Leben. Es ist fast so vornehm wie bei Grünlich und sicherlich vornehmer als bei Permaneder! [10, S. 459].

Тоні часто використовує під час розмови грубу лексику.

«Niemals, Mama! O Gott, das Geschmeiß!» [10, S. 212].

Улюбленим висловом героїні є *«Ich bin eine Gans»*.

«Ich bin eine Gans, ein dummes Ding... Ja, Gerda, laß dir sagen... ich bin die ältere und habe das Leben kennengelernt...» [10, S. 303]

Слово *«Gans»* згадується в романі досить часто. Воно символізує легковажність та безпорадність головної героїні.

«...ich bin keine Gans mehr und habe meine Augen im Kopfe» [10, S. 308].

В романі також зустрічаються фразеологізми.

«Ida, ich kenne das Leben und bin keine Gans mehr und habe meine Augen im Kopf.» [10, S. 349]

Автор описує мовний портрет Тоні в старості. Вона є не задоволеною, тому що втрачає свій дім.

«Es ist zu absurd, zu undenkbar, zu...» Sie verstummte und hielt ihre Schläfen mit beiden Händen erfaßt. Aber der Senator zuckte die Achseln [10, S. 614].

Отже, прикметники, багаті на художні можливості, виступаючи необхідним компонентом означення іменників, збагачують образ та мову героїні, роблять її точною, багатого, виразною та виявляють велику стилістичну вагу у високохудожній формі вислову, в концентрації думки. Усі запаси прикметникової лексики, все їх багатство знаходяться в стані активної дії. Яскрава присутність явища епітетизації свідчить про те, що художні можливості автора справді невичерпні. Головна героїня залишається собою протягом чотирьох поколінь. Вона не росте і не змінюється, ніби вона знову грає свою роль. Образ Тоні-це пародія на абсолютні принципи. Вона є комічним втіленням ідей Шопенгауера, який наділяв людей безсмертям і вважав, що людина здатна подолати всілякі труднощі, які стоять на її шляху і ніколи не впасти духом. Перспективою для нашого подальшого дослідження є портретна характеристика інших головних героїв роману *Томаса Манна «Будденброки»*.

Література:

1. Галанов Б. Искусство портрета / Б. Галанов. – М. : Советский писатель, 1967.
2. Гальперин И. Р. Текст как объект лингвистического исследования / И. Р. Гальперин. – М. : Высш. шк., 1981.
3. Гіков Л. В. Особливості функціонування прикметників у текстах німецької художньої прози / Л. В. Гіков // *Studia Linguistica*. Випуск 5/2011.
4. Гром'як Р. Т. Літературознавчий словник-довідник / Р. Т. Гром'як, Ю. І. Коваль та ін. – К. : ВЦ «Академія», 1997.
5. Кричевская Л. И. Портрет героя / Л. И. Кричевская. – М. : Азбука, 1994.
6. Крупа М. Лінгвістичний аналіз художнього тексту / М. Крупа. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2005.
7. Мальцева О. А. Семантико-стилистическая интерпретация словесного портрета и повторной номинации в художественном прозаическом тексте / О. А. Мальцева. – Л., 1986.
8. Ткачівська М. Р. Сталі словосполучення типу «прикметник+іменник» у ролі національно-маркованих фразеологізмів / М. Р. Ткачівська, В. В. Лазарович // *Вісник Прикарпатського університету. Філологія*. – Івано-Франківськ : Плай 1999. – Вип. 3.
9. Шахова К. Томас Манн. П'ять німецьких лауреатів Нобелівської премії з літератури / К. Шахова. – К., 2001. – С. 43–87.
10. Mann Th. *Buddenbrooks*. Aufbau-Verlag / Th. Mann. – Berlin/Weimar, 1973.

УДК 811.111'38:17.026.1

О. М. Мельник,

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк

СТИЛИСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЕГОЇСТИЧНИХ ВИСЛОВЛЕНЬ

У статті розглянуто стилістичні засоби, які використовує комунікант-егоїст. Акцентовано увагу на найпоширеніших стилістичних засобах егоїстичних висловлень. Докладно проаналізовано повтори, градацію, гіперболу, епітети, буквализм, риторичні запитання, питання-перепити, метафору, метонімію та порівняння.

Ключові слова: висловлення комуніканта-егоїста, повтор, градація, гіпербола, епітет, буквализм, риторичне запитання, питання-перепит, метафора, метонімія та порівняння.

СТИЛИСТИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ЭГОИСТИЧЕСКИХ ВЫСКАЗЫВАНИЙ

В статье рассмотрены стилистические средства, которые использует коммуникант-эгоист. Акцентируется внимание на самых распространенных стилистических средствах эгоистических высказываний. Подробно проанализированы повтор, градация, гипербола, эпитет, буквализм, риторический вопрос, вопрос-переспрос, метафора, метонимия и сравнение.

Ключевые слова: высказывания коммуниканта-эгоиста, повтор, градация, гипербола, эпитет, буквализм, риторический вопрос, вопрос-переспрос, метафора, метонимия и сравнение.

STYLISTIC PECULIARITIES OF EGOISTIC UTTERANCES

The complicated nature of the phenomenon under study requires an interdisciplinary approach. To recognize the social nature of human language is to view language through its function which is a means of communication.

Literary texts express something beyond their literal 'meaning', and these other layers of meaning can be explored by attentive reading and analysis. Stylistic analysis is practised as a means of understanding the possible meanings in a text. All language means have two major meanings: ordinary (grammatical and lexical) and stylistic (expressive-emotive-evaluative).

The article deals with the stylistic devices used in the egotistic utterances. The author examines repetition, gradation, hyperbole, epithet, literalism, rhetorical questions, echo question, metaphor, metonymy and simile. The communicant-egotist is led by the following personal qualities such as dominance, haughtiness, pride, etc. The pragmatic potential of the given devices has been defined.

Key words: egotistic utterances, repetition, gradation, hyperbole, epithet, literalism, rhetorical questions, echo question, metaphor, metonymy, simile.

На межі XX і XXI століть у лінгвістичній науці досліджується не лише мова та мовлення, а й мовленнєва поведінка людини, мовна особистість та проблеми її формування: дискурс акцентуєваних мовних особистостей (Я. О. Бондаренко); жартівник як комунікативна особистість (М. В. Мироненко); вербальні та невербальні аспекти дискурсивної поведінки обманника (М.-М. О. Рибалко).

Наше дослідження присвячене стилістичним особливостям висловлень комуніканта-егоїста, який для створення емоційної напруженості в одному висловленні може використовувати не єдиний прийом, а низку комбінацій, які складаються з різноманітних стилістичних і синтаксичних фігур. Дотепер не було досліджено стилістичного аспекту висловлень комуніканта-егоїста, що й зумовлює **актуальність** даної статті.

Об'єктом дослідження виступають висловлення комуніканта-егоїста, **предметом** – їх стилістичні особливості. **Матеріалом** дослідження слугували висловлення комуніканта-егоїста, відібрані методом суцільної вибірки з художньої англомовної прози. **Мета** статті – виявлення стилістичних особливостей висловлень комуніканта-егоїста. Досягнення мети передбачає розв'язання таких **завдань**: виокремити і проаналізувати стилістичні засоби, які застосовує комунікант-егоїст.

Егоїстичному дискурсу притаманні стилістичні засоби, які створюють або підсилюють зневагу мовця до оточуючих та демонструють його вищість. Так, егоїстичні комуніканти вживають такий стилістичний засіб, як **повтор** з метою логічного наголосу, необхідного для того, щоб привернути увагу адресата до ключового слова. Повтор розглядають як засіб впливу на емоції, думки та вчинки адресата та як засіб вираження прагматичної настанови тексту [10, с. 15]. Повтор ґрунтується на «дво- або кількарізному використанні в межах контексту в певній послідовності тотожних чи подібних звуків, слів або їх частин, синтаксичних конструкцій, ужитих компактно або дистантно, для досягнення відповідного виражального чи виражально-зображального ефекту» [11, с. 496]. Наприклад: 1) «*What's so bad about being selfish, anyway? Everybody's selfish. I selfishly want you to stay, you selfishly want to go. Miss Reeve selfishly wants her little brother to come home and sit on the throne she's been at such pains to carve for him. Selfishness is as natural as breathing./.../*» (Lerner R. True Pretenses, p. 55).

Приклад (1) свідчить про те, що егоїсти сприймають егоїзм як норму. Повтор слугує фоном для емпізи певного відрізка висловлення і сприяє нав'язуванню мовцем своєї ідеї адресату.

2) *Can I play with you, Bubbles?**No you cannot! It is my ball!**Bubbles, it is much more fun if we play together.*